

## K OTÁZKÁM METHODY A ORGANISACE OPERAČNĚ TAKTICKÉ PŘÍPRAVY

(Diskusní příspěvek)

Kapitán Antonín Vachta

Článek majora Ladislava Jačka »K otázkám metody a organizace operačně taktické přípravy« v 5. čísle Vojenské mysli 1955 vybízí k diskusi o otázkách přípravy velitelů a štábů.

Tímto problémem, zejména pak štábním nácvikem se vojenské odborné časopisy zabývaly málo, i když nesporně jeho stupeň ovlivňuje techniku a vyspělost pracovníka štábu útvaru či svazku. Ve svém diskusním článku chci zaujmout stanovisko k některým otázkám přípravy velitelů a štábů.

Příprava velitelů, štábů i týlů bývá prováděna různými formami, z nichž nejčastějšími jsou:

- samostatné studium,
- velitelská zaměstnání,
- učební a velitelská shromáždění,
- velitelská, štábní, velitelsko-štábní a taktická cvičení s vojsky a
- ukládání samostatných prací.

Způsob jejich použití závisí na celkovém stupni přípravy jednotlivých štábů a na vydaných rozkazech staršími náčelníky.

Prohlubování a ověřování získaných theoretických vědomostí z vojenských učilišť a vojenských akademií je v mírových podmínkách organizováno operačně taktickou nebo velitelskou přípravou a denní praktickou prací ve velení jednotkám, útvarům či svazkům a v organizované činnosti štábů.

Veškerá příprava velitelů a štábů bývá zaměřena k praktickým potřebám a k plánované činnosti ve výcvikovém roce.

Dosud malá skloubenost jednotlivých forem přípravy velitelů a štábů a častá roztříštěnost tematiky na řadu dílčích úkolů nemohla zatím vytvořit předpoklady úplného osvojení si stanoveného rozsahu látky.

K jednotlivým metodám přípravy velitelů a štábů.

### 1. Samostatné studium

Požadavek stanovený majorem Jackem, aby důstojník studoval především do hloubky ty předpisy, s nimiž bezprostředně přichází do styku a jimiž se musí řídit při denní práci, nebo ve svém zařazení při cvičeních, je jistě správný. Přesto však je třeba, aby samostatné studium bylo řízeno a zaměřeno nejen k potřebám denní práce důstojníka, ale také k splnění úkolů operačně taktické či velitelské přípravy a štábního nácviku. Odtrhovat samostatné studium od ostatních problémů přípravy velitelů a štábů, nevidět vzájemnou souvislost jednotlivých forem přípravy mohlo by přivodit stav, že důstojník bude studovat pouze ty řády, předpisy a odbornou literaturu, nutnou mu k denní práci, při čemž přípravu na jednotlivá zaměstnání operačně taktické přípravy nebo velitelské přípravy a štábního nácviku bude opomíjet.

Bylo by tedy oprávněným požadavkem stanovit ústředně plán sa-

mostatného studia v rozsahu asi 40% plánovaného času, zaměřený k těm potřebám, jejichž znalosti důstojníku zabezpečí jak práci ve štábu, tak operačně taktickou či velitelskou přípravu.

Ze stanoveného počtu hodin pro samostatné studium vyhradit 50% náčelníkům k individuálnímu stanovení úkolů studia svým podřízeným, na základě požadavků daného pracoviště.

Zbývajících 10% plánovaného času plně využít pro studium nových řádů a předpisů, které budou během výcvikového roku vydány.

Při úplné decentralisaci samostatného studia by mohla vzniknout situace, že každý útvar, svazek, skupina, či oddělení štábu by studovaly v čase vyhrazeném pro samostatné studium řády a předpisy nahodile a bez pevného cíle. Úkoly samostatného studia by nebyly sladěny s rozsahem látky operačně taktické či velitelské přípravy a kontrola plnění úkolu studia by byla v tomto případě velmi obtížná. Dá se i předvídat, že úkoly samostatného studia bez vymezení přesné tematiky byly by plněny nerovnoměrně, podle stupně náročnosti a názorů toho kterého náčelníka.

Přesným vymezením části rozsahu samostatného studia by nikterak nebyla ztenčena úloha a povinnost náčelníka řídit, kontrolovat a poskytovat potřebné konsultace a pomoc důstojníkům při studiu.

## 2. Operačně taktická příprava

Organisace velitelských shromáždění v počtu dvou (po jednom v zimním a letním období) jeví se nejvýhodnější methodou operačně taktické přípravy.

Umožňuje dokonalou přípravu jak řídicích zaměstnání, tak účastníků. Zcela, nebo z velké části, při pečlivém plánování je vyloučena absence. Nařízená cvičení je možno provádět bez přerušení, účastníci žijí nepřetržitě situaci a mohou si vytvořit ucelený obraz o provedeném cvičení.

## 3. Organisace velitelské přípravy

Na základě dosavadních zkušeností bylo by účelné uvažovat o plánování velitelské přípravy u svazků rovněž formou velitelských shromáždění. Bylo by ji možné provést s důstojníky ve dvou směnách podle odbornosti. Délka těchto velitelských shromáždění by podle plánovaných úkolů velitelské přípravy nepřesahovala 4 až 5 dnů, jedno v zimním a jedno v letním období.

Výhody této metody velitelské přípravy:

- byla by zaručena maximální účast důstojníků na velitelské přípravě,
- zabezpečení nepřerušného velení vojskům a možnosti poskytovat praktickou kontrolu a pomoc podřízeným útvarům jednou směnou důstojníků, zatím co druhá plní nerušeně úkoly velitelské přípravy,
- umožnění důkladnější přípravy účastníků i řídicích zaměstnání,
- starším náčelníkům by byla usnadněna kontrola velitelské přípravy a poskytování pomoci jejím účastníkům.

Požadavek přísné centralisace jak v plánování, tak v řízení velitelské přípravy zůstává touto formou přípravy nedotčen.

## 4. Štábní nácvik

Štábní nácvik by měl být zaměřen jak na přípravu štábu jako celku, tak na získání potřebných znalostí důstojníků štábů vzhledem k funkčnímu zařízení a k splnění operačně taktické či velitelské přípravy, s cílem

odstranit nedostatky z práce jednotlivých skupin a oddělení štábu. Tím dosáhnout, aby se štáb stal skutečným pomocníkem velitele při plánování, organizaci a vedení boje.

Úkoly štábního nácviku, jako významné formy přípravy štábu, bývají často opomíjeni.

Mezi nejčastěji se vyskytujícími nedostatky štábního nácviku bývá nepřipravenost řídících na zaměstnání. Často dochází ke »kroužkaření« a improvizaci v kancelářích štábů. Technika a práce štábu na dokumentech bývá zřídka procvičována. Nevyvozování osobních důsledků proti těm, kteří se štábního nácviku nepravdělně a nepřipraveni zúčastňují, umožňuje pak tento druh přípravy štábu podceňovat.

Mnohdy bývá příčinou těchto nedostatků mylný názor, že štábní nácvik jen doplňuje velitelská shromáždění či velitelskou přípravu a že je méně důležitým druhem přípravy štábů. Tento názor bude třeba vymýtit, neboť štábní nácvik spolu s organizovaným samostatným studiem připravuje důstojníka k dokonalému zvládnutí běžných úkolů na pracovišti a hlavně k snadnějšímu splnění úkolů operačně taktické nebo velitelské přípravy.

K splnění požadavku připravit důstojníka by bylo nutno zaměřit štábní nácvik ke skutečným potřebám pracovníka štábu a k splnění úkolů přípravy velitelů a štábů, vytyčených v základních dokumentech na výcvikový rok.

Nestejná kvalita štábů svazků dovoluje jen z části decentralisovat co do obsahu tematiky organizaci štábního nácviku.

Asi 60% plánovaného času štábního nácviku bylo by výhodné zaměřit na základní dokumenty a naplánovat tematiku na celý výcvikový rok. Z toho 20% času věnovat nácviku v terénu a 10% v noci. Zbývajících 40% plánovaného času by bylo účelné plně ponechat k dispozici velitelům a náčelníkům, kteří by sami určovali tematiku štábního nácviku podle konkrétních potřeb štábu.

V obdobném rozsahu bylo by možno plánovat a organizovat i týlový nácvik.

Účelným spojováním všech forem přípravy velitelů a štábů by bylo dosaženo z velké části rovnoměrného a cílevědomého plnění stanovených plánů. Úspěšné výsledky v uplynulém výcvikovém roce byly výslednicí dobré práce mnoha velitelů a náčelníků a jejich methodického umu, schopností pečlivě připravit a řídit zaměstnání.

Prověřováním získaných znalostí v samostatném studiu, štábním nácviku, operačně taktické nebo velitelské přípravě, včasným odstraňováním zjištěných nedostatků a smělym vyhledáváním nových forem přípravy důstojníků a generálů bylo by možno dosáhnout postupně systematictější a sladnější činnosti v přípravě velitelů a štábů.